

Who Will Build the Third Beis HaMikdash?

שמות פרק טו

(יז) תבאמו ותטעמו בזהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת יקוק מקדש אדני כוננו ידך:

רש"י על שמות פרק טו פסוק יז

חביב בית המקדש שהעולם נברא ביד אחת שנאי (ישעיה מט) אף ידי יסדה ארץ ומקדש בשתי ידים ואימתי יבנה בשתי ידים בזמן שהי ימלוך לעולם ועד לעתיד לבא שכל המלוכה שלו:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צא עמוד ב - מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר + שמות ט"ו + אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה', שר לא נאמר, אלא ישיר - מכאן לתחיית המתים מן התורה

גמ' סוכה מא ע"א

ושיהא יום הנף. מאי טעמא? מהרה יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח - השתא נמי ניכול. ואינהו לא ידעי דאשתקד דלא הוה בית המקדש - האיר מזרח התיר, השתא דאיכא בית המקדש - עומר מתיר. - דאיבני אימת? אילימא דאיבני בשיתסר - הרי התיר האיר מזרח, אלא דאיבני בחמיסר - מחצות היום ולהלן תשתרי, דהא תנן: הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן, לפי שאין בית דין מתעצלים בו! - לא צריכא, דאיבני בליליא

רש"י שם ד"ה א

ואי קשיא דבלילה אינו נבנה דקיימא לן בשבועות (טו, ב) דאין בנין בית המקדש בלילה, דכתיב וביום הקים ולא בחמיסר שהוא יום טוב, דקיימא לן בשבועות (שם /טו, ב/) דאין בנין בית המקדש דוחה יום טוב, הני מילי - בנין הבנוי בידי אדם, אבל מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבא משמים, שנאמר (שמות טו) מקדש ה' כוננו ידך.

ירמיהו פרק לא פסוק ג

עוד אָבְנָה וְנִבְנִית בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדִי תַפִּיךָ וְנָצַאת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים:
רש"י שם - עוד אבנך ונבנית - בניינים שנים היו לך על ידי אדם לך חרבו עוד אבנך אני בעצמי בנין שלישי ונבנית לעולם תעדי תתקשטי:

תהלים פרק עח פסוק סט

וַיִּבֶן כְּמוֹ רָמִים מִקְדָּשׁוֹ כְּאַרְץ יִסְדָּה לְעוֹלָם:
רש"י שם - כמו שמים וארץ שנאמרו בהם שתי ידים שנאמר אף ידי יסדה ארץ וימינו טפחה שמים (ישעיה מ"ח) אף בית המקדש בשתי ידים שנאמר (שמות טו) כוננו ידך

המאירי על מסכת סוכה דף מא/א

ומתוך כך אסרו לכל היום ואף על פי שאין בנין בית המקדש דוחה יו"ט וכן שאין בנין בית המקדש בלילה דהא כתיב וביום הקים את המשכן חשש לבית דין טועים שתהא חיבת הקדש מביאתן לכך:

רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה א

המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, מקריבין קרבנות, ועושין שמטין ויובלות ככל מצותה האמורה בתורה, וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו

רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה ד

ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו, כפי תורה שבכתב ושבעל פה, ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה', הרי זה בחזקת שהוא משיח, אם עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח בודאי

כלי יקר על שמות פרק טו פסוק יז

מקדש ה' כוננו ידיך. לפי שהמשכן נעשה כולו עפ"י ה' מאליו כי בכל מעשה המשכן נאמר והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר ע"כ נאמר כוננו ידיך

רמב"ם הלכות מלכים פרק יב

אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם, או יהיה שם חידוש במעשה בראשית, אלא עולם כמנהגו נוהג, וזה שנאמר בישעיה וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבע משל וחידה, ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח עם רשעי עכו"ם המשולים כזאב ונמר

רמב"ם הלכות תשובה פרק ט הלכה ב

ומפני זה נתאוו כל ישראל נביאיהם וחכמיהם לימות המשיח כדי שינוחו ממלכיות שאינן מניחות להן לעסוק בתורה ובמצות כהוגן, וימצאו להם מרגוע וירבו בחכמה כדי שיזכו לחיי העולם הבא, לפי שבאותן הימים תרבה הדעה והחכמה והאמת שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה'... אותו המלך שיעמוד מזרע דוד בעל חכמה יהיה יתר משלמה, ונביא גדול הוא קרוב למשה רבינו, ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ה', ויבואו כל הגוים לשומעו שנאמר והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים... ימות המשיח הוא העולם הזה ועולם כמנהגו הולך אלא שהמלכות תחזור לישראל, וכבר אמרו חכמים הראשונים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף סג עמוד א

משנה. לא יצא האיש לא בסיף ולא בקשת, ולא בתריס, ולא באלה, ולא ברומח, ואם יצא - חייב חטאת. רבי אליעזר אומר: תכשיטין הן לו...
גמרא... רבי אליעזר אומר תכשיטין הן לו. תניא, אמרו לו לרבי אליעזר: וכי מאחר דתכשיטין הן לו, מפני מה הן בטלין לימות המשיח? אמר להן: לפי שאינן צריכין, שנאמר + ישעיהו ב+ לא ישא גוי אל גוי חרב - ותהוי לנוי בעלמא!
- אמר אביי: מידי דהוה אשרגא בטיהרא, ופליגא דשמואל, דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד, שנאמר + דברים טו+ כי לא יחדל אביון מקרב הארץ.

תוספות מסכת שבת דף סג עמוד א

אין בין העוה"ז לימות המשיח - אע"ג דהשתא אין ירושלים ואין בהמ"ק ואילו לימות המשיח יהיה הכל בנוי צ"ל דהאי אין בין לאו דוקא.

רמב"ם הלכות מלכים פרק יא

ואל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים ומחז"ש דברים בעולם או מחיה מתים וכיוצא בדברים אלו, אין הדבר כך, שהרי רבי עקיבא חכם גדול מחכמי משנה היה, והוא היה נושא כליו של בן כוזיבא המלך. והוא היה אומר עליו שהוא המלך המשיח, ודימה הוא וכל חכמי דורו שהוא המלך המשיח, עד שנהרג בעונות, כיון שנהרג נודע להם שאיננו, ולא שאלו ממנו חכמים לא אות ולא מופת